

Radikal

'Kürtçe bir aşk şarkısına tahammül yok mu?'

PINAR ÖĞÜNÇ

RADİKAL HAYAT / 17/07/2011

Cuma gecesi Caz Festivali kapsamında çıktığı sahneyi, iki şarkı sonra terk etmek zorunda kalmıştı. Kürtçe söylediği için yuhalanan Aynur Doğan, yaşadıklarını ve bu hadiseden çıkardıklarını anlattı

Cuma gecesi Cemil Topuzlu Açık hava Sahnesi, 'Suyun Kadınları'nı dinlemeye gelenlerle doluydu. 18. İstanbul Caz Festivali kapsamında Buika, La Shica, Rita, Gkykeria ve Aynur Doğan gibi 'Akdeniz'in divaları' şarkılarını söyleyecekti.

Kürt şarkıcı Aynur Doğan ikinci şarkısını bitirip üçüncüye geçerken bazı dinleyicilerden sesler yükselmeye başladı. Bir grup Doğan'ı yuhalıyor, 'Şehitler ölmez' diye bağırıyordu. İki gün önce Silvan'da 13 asker hayatını kaybetmişti, DTK'nın özerklik ilanının yankıları sürüyordu ve o grup için Kürt de, Kürtçe de PKK demekti. Sahneye yastıklar ve pet şişeler fırlamaya başlayınca Aynur Doğan sahneyi terk etmek zorunda kaldı; son şarkısını söyleyemedi... Ardından Buika sahneye çıktığında İstiklâl Marşı'na da geçildi.

Doğan dün yaptığı basın açıklamasında vaziyeti şöyle özetliyordu: "Dün geceki konserde bana minder atan anlayış, benim gözümde bu ülkenin birliğine, kardeşliğine, barışına ve demokratik olabilme çabalarına vurulmaya çalışılan acı bir darbedir."

Aynur Doğan o geceyi anlattı.

Açık hava'da o gece söyleyebildiğiniz iki şarkı ne anlatıyordu? Söyleyemediğiniz şarkı hangisiydi?

Üçü de aşk şarkısı. Biri son albümümde olan 'Rewend'di. İnsana en kötü gelenin ruhsal göçebelik olduğundan söz ediyor. 'Delale', Horasan bölgesinden bir aşk şarkısıydı. Üçüncü de 'Dew dew' yani ayran. İş yapan kadınların tembel erkeklere atıfta bulunduğu bir parça... Hiçbirinin siyasi, politik içeriği yok yani.

Seyircilerden yuhlamalar ve sloganlar yükseldiğinde, tam o anda kafanızdan ne geçti?

Üçüncü parçaya geçerken bir karışıklık oldu. Tam ne olduğunu da anlamadım. Ama şunu söylemek lazım, çoğunluk beni yuhlayanlara karşı tepki veriyordu. Orada 4 bin- 4 bin 500 kişi varsa, yuhalayan belki 400-500 kişidir.

Çoğunluk bence oraya müzik dinlemeye gelen duyarlı kesimdi.

Sahneye çıkmadan önce bir gerginlik çıkar mı diye endişeniz oldu mu?

Sadece dün değil, Türkiye'de her zaman sahneye çıkarken bu tür bir gerginlik duyar insan. Sanatçı yüzde yüz müziğin içinde olarak sahneye çıkmak ister esasında. Ama işte bu ülkede sorunlar devam ettiği ve Kürtçe söyleyen biri olduğum için gerginlik duymamak mümkün değil. Genelde Türkiye'de bu psikolojiyle, müziğin içine tam girmeden çıkıyorum sahneye. Bu, yaptığımız işle aramıza mesafe koyan bir şey. Bu tedirginlikle ne kadar sahici ve samimi olabilirsiniz?

Peki şaşırdınız mı yaşananlara?

Caz Festivali'nden söz ediyoruz. Daha birleştirici, empati kurabilen, daha farklı bakabilen, sanatın birleştirici gücüne inanan bir kitle bekliyordum. Bu tepki bende şaşkınlık yarattı. Karmakarışık oldum. Beni asıl üzen, şahsen orada yuhlanmaktan öte, böyle şeylerin halen daha yaşanıyor olmasıdır. Bir aşk şarkısına bile bu kadar tahammülsüzlük göstermeleri üzdü beni.

O an bir şey söylemeyi düşündünüz mü? Olaylar büyümesin diye gitmeyi mi tercih ettiniz? Tam ne oldu orada?

Neler oluyor, nereye gidiyoruz? İleri mi gidiyoruz yoksa yerimizde mi sayıyoruz? Hepsini düşünüyorsun öyle bir anda. Ne yapmam gerektiğini kestiremedim. Ama yine de umudumu kaybetmemeye çalışıyorum. Çünkü dün gece fark ettiğim şey, bunların azınlık olduğudur. Çoğunluk gerçekten barış ve kardeşlikten yana. Azınlığın bize yıllarca çoğunluk gibi gösterilmesidir zaten sorunu büyüten.

“Yuhalayanları affettim” demişsiniz.

Ben affederim, önemli olan onların kendilerini affetmeleri...

‘Suyun Kadınları’nın diğer müzisyenleri ne dediler? Bu olayı başka bir dilde, bir yabancıya tarif etmek mümkün mü?

Onlar da anlam veremedi, şaşırıldı. “Utandık bu durumdan” dediler. Tabii onlara anlatması da zor. Dünden bugüne Türkiye’nin tarihini anlatmanız lazım.

Sizce Türkiye bu hadiseyi nasıl okumalı?

Bence hepimizin ders çıkarması gerekiyor. En temiz ve hassas alana bile müdahale edilebiliyorsa, politik bir rant için kullanılabiliyorsa, hepimiz bunun üzerine düşünmeliyiz. Orada Rumca da söylendi, İspanyolca da, Ladino da. Aynı yerde, yüzyıllardır bir arada yaşayan halkın diline tahammül edilemedi.

‘Bir tane de Türkçe söyleseydi’ gibi bir serzeniş var.

Ama bu projeye Kürtçe söylediğim şarkılar için dahil edildim. Projenin aynı zamanda albümü de çıktı. Afrikalı bir sanatçıyla da şarkı söyleyebilirim. Bunun altında anlam aranmaz ki! Dünyanın bütün festivallerini gezerken Kürtçe söylüyorum ama Türkiye’den bir sanatçı, bir Türkiyeli olarak davet ediliyorum oralara. Hatta yakında Hamburg’da büyük bir festival olacak. Konuk ülke Türkiye ve ben iki konser vereceğim.

Sizi yuhalayanlar ya da onlara destek verenler sosyal medyada şöyle diyorlar: Çok taze bir çatışma var, cenazeler yeni kalkmış. En azından duruma dair bir cümle kursaydı... Kürt bir sanatçının bu anlamda bir yükümlülüğü var mı sizce?

Buna inanmıyorum. Eğer müzikle, sanatla verilen mesaj algılanamıyorsa, bunlarla birleşemiyorsak, zaten ne söylesen anlamı olmaz. Sadece dün değil, ondan önce yıllardır yaşanan acılar var. Ben umutlu olmaya çalışıyorum. Bu ülkede barış ve kardeşliğin gelmesini isteyen kesimin üzülməsi, buruk yaşaması da beni üzüyor. Bütün ölen insanlar için üzülmüyorum, acı çeken herkes için üzülmüyorum. Artık bu sorunun çözülmesi lazım. Hâlâ sen şusun, sen busun... Dünya başka bir yere giderken artık bunlara kafa yormamız gerekiyor. Yorarsak geri düşmüş oluruz. Niye aramıza bu kadar mesafe koyuyoruz, niye böyle duvarlar dikiyoruz? İki-üç gün önce Hollanda’da dünyanın en büyük caz festivalindeydik. Oradaki tepkilerle buradakileri karşılaştırıyorum. Gerçekten kendime üzülmüyorum, bu ülkeye üzülmüyorum.